

FRANCA =====

Commission Africaine de l'Association Mondiale pour l'Espéranto
ONG en rapport de coopération avec les Nations Unies et l'Unesco
BP 416, Lokossa-Mono, République du Benin
tél: +229-95965124, afrika.officejo@esperanto.org.

L'espéranto pour la diversité linguistique en Afrique.

L'union africaine, lors de son sommet sur la culture et l'éducation qui s'est tenu du 23 au 24 janvier 2006 à Khartoum (Soudan), avait décrété l'année 2006 comme étant l'année des langues africaines.

Ainsi l'union africaine avait fait des recommandations à l'Unesco, ainsi qu'à tous ses partenaires, pour que ceux-ci conjuguent et coordonnent toutes leurs actions en faveur de ladite année des langues africaines.

C'est avec beaucoup d'intérêt et de satisfaction que l'organisation pour l'espéranto a accueilli cette bonne nouvelle, puisque la langue internationale et neutre espéranto depuis plus d'un siècle se pratique, afin que les langues nationales et minoritaires vivent et prospèrent sans aucune hégémonie linguistique et culturelle d'une quelconque langue coloniale.

LES PERSPECTIVES D'AVENIR DE CE PROJET

De nos jours, il est à noter que les relations humaines ne sont plus au beau jour, car les langues utilisées n'arrivent pas à satisfaire les besoins des utilisateurs à savoir: la paix pour tous, l'égalité des droits humains et la fraternisation desdits peuples.

Ainsi le monde entier subit inlassablement et inexorablement les effets collatéraux de ce phénomène.

Aussi il est à déplorer, cette mauvaise et caduque politique de l'enseignement des langues, dans les écoles à travers le monde entier.

Cette politique ne concourt pas à l'amélioration de la communication transnationale, mais favorise plutôt l'absorption aveugle de tout ce qui vient de l'extérieur.

Nous, communauté espérantiste d'Afrique, attestons que toutes les langues et cultures ont une âme et des valeurs en elles mêmes, lesquelles valeurs l'humanité ne doit et ne devra jamais les perdre.

Nous respectons toutes les langues, étant donné que chaque être est et devra être protégé par la déclaration universelle des droits humains.

Toute nation nonobstant sa puissance doit et devra respecter et faire respecter sans condition lesdits droits.

Nous vous rappelons que l'Unesco et les nations unies ont déjà produit beaucoup de documents sur ce sujet.

Et le récent rapport sur "l'évolution de l'humanité 2004" est un bel exemple à suivre, car dans ce rapport nos langues africaines n'ont pas été oubliées.

Ainsi l'Unesco nous a donné un principe d'utilisation trilingue à savoir:

-1-la langue maternelle (notre ethnie)

-2-la langue de contact locale avec les siens (notre langue officielle/anglais, français, portugais)

-3-la langue internationale (neutre, apolitique, conventionnelle et anationale, voire l'espéranto).

Combien de langues avons-nous en Afrique?

Il existe plusieurs langues en Afrique et cette multiplicité des langues africaines donne lieu à une incessante et insoutenable incompréhension entre Africains.

Très souvent pour des convenances administratives et prosaïques (traduction des saints livres) l'on fait la part belle aux petites langues au détriment des grandes langues africaines.

75% des Africains sont souvent des poliglottes par excellence.

Du point de vue lexical beaucoup de langues africaines sont différentes les unes des autres.

Mais quant à leur morphologie, syntaxe et phonologie, elles sont toutes pareilles.

Ainsi l'idéal serait que tous les linguistes africains nonobstant les différences géopolitiques, sociales, culturelles et hégémoniques, tous main dans la main collaborent pour créer une unique langue africaine pour tous et pour l'Afrique.

Mais hélas: Quelle langue devrions-nous choisir?

Est-ce le fon, setswana, mossi, kirundi, fulani, crioulu, sangho, swahili, lingala, dioula, fang, oromo, agni, ashanti, ewe, sesotho, chichewa, bambara, makua, bomwe, hausa, yoruba,

kinyarwanda, mendé, wolof, afrikaans, xhosa, zulu, ndebele, siswati, chishona, sindebele, kiswahili, tsiluba, kikongo, bamba, tonga, mandenka, umbundu, berber,etc...?

Et si chaque Africain étudiait dans sa langue quelle serait la langue de communication entre Africains et le reste du monde?

Dans ce cas nous affirmons que la langue optimale pouvant jouer le rôle de langue internationale est, serait et devra être l'espéranto.

L'espéranto est apolitique, anational, neutre et conventionnel.

Ainsi l'utilisation de toute autre langue serait arbitraire, injuste, cause de souffrances humaines, de perte de temps, de profusion d'argent et d'assujettissement et aura pour conséquence l'élimination des autres langues et cultures.

Nous osons affirmer ici et maintenant que l'enseignement de la langue internationale espéranto comme langue étrangère est plus avantageux, par rapport à l'enseignement du français et de l'anglais .

Parce que l'espéranto s'apprend facilement en un temps record et moins coûteux.

Donc nos états africains en introduisant l'espéranto dans les écoles réduiront ainsi leurs gros budgets alloués à l'enseignement des langues étrangères actuelles.

En retour nos états pourront axer leur politique de bonne gouvernance et de bien-être de nos vaillantes populations en leur offrant des logements décents, des hôpitaux modernes, des routes, de l'eau potable pour tous et ainsi nous pourrions vaincre la pauvreté qui ne cesse de hanter nos familles etc...

POUR TOUTES INFORMATIONS ET COLLABORATION CONCERNANT LES ACTIVITES SUIVANTES:

1-Activités pratiques et concrètes d'élaboration d'un projet, 2-comment introduire l'espéranto dans les écoles africaines, 3-organisation et participation de conférences et séminaires sur les problèmes linguistiques en Afrique, veuillez contacter

La Commission Africaine pour l'Espéranto de l'UEA (Organisation Mondiale pour l'Espéranto)

Adresse:BP 416 Lokossa-Mono, Republique de Bénin

Tel:00229 9596 51 24, afrika.officejo@esperanto.org

PORTUGALA =====

Comissão Africana da Associação Universal de Esperanto
ONG em relações consultivas com as Nações Unidas e a UNESCO
BP 416 Lokossa - Mono, República do Benim
tel: +229-95965124, afrika.officejo@esperanto.org.

O ESPERANTO PARA A DIVERSIDADE LINGUÍSTICA EM ÁFRICA

A União Africana, no seu maior evento na cultura e na educação, entre 23 e 24 de Janeiro de 2006 em Cartum, no Sudão, decretou o ano 2006 como sendo o ano das línguas africanas. Assim, a União Africana fez recomendações à Unesco, como também a todos os seus parceiros, a fim de que se conjuguem e coordenem todas as suas acções em favor do ano das línguas africanas.

Foi com muito interesse e satisfação que esta organização para o esperanto acolheu esta boa novidade, já que a língua internacional e neutral esperanto continua a ser praticada após mais de um século de existência, a fim de que as línguas nacionais e minoritárias vivam e prosperem sem qualquer hegemonia linguística e cultural de qualquer língua colonialista.

AS PERSPECTIVAS DE FUTURO DESTE PROJECTO

Nos nossos dias, há que notar que as relações humanas não são mais como antigamente, já que as línguas utilizadas não satisfazem as necessidades dos utilizadores, nomeadamente: a paz para todos, a igualdade dos direitos humanos e a fraternidade entre os povos. Assim, o mundo inteiro sofre incansavelmente e inexoravelmente os efeitos colaterais deste fenómeno. É também deplorável a política prejudicial e caduca do ensino das línguas nas escolas de todo o mundo. Esta política não contribui para o melhoramento da comunicação transnacional, favorecendo, porém, a absorção cega de tudo o que vem do exterior.

Nós, comunidade esperantista de África, entendemos que todas as línguas e culturas têm uma alma e valores em si mesmas, valores esses que a Humanidade não deve e não deverá jamais perder.

Nós respeitamos todas as línguas, pois é suposto que cada ser é e deverá ser protegido pela Declaração Universal dos Direitos do Homem. Cada nação, apesar do seu poder, deve e deverá respeitar e fazer respeitar incondicionalmente os referidos direitos.

Nós recordamos que a UNESCO e as Nações Unidas já produziram muitos documentos acerca deste assunto. O recente relatório sobre "A evolução da Humanidade 2004" é um belo exemplo a seguir, porque nesse relatório as nossas línguas africanas não são esquecidas. Assim, a UNESCO dá-nos um princípio de utilização trilingue:

1. a língua materna (a nossa língua étnica);
2. a língua de contacto local (a nossa língua oficial: inglês, francês, português);
3. a língua internacional (neutral, apolítica, convencional e sem nacionalidade, como o esperanto).

QUANTAS LÍNGUAS TEMOS NÓS EM ÁFRICA?

Existem muitas línguas em África, e essa multiplicidade de línguas africanas dá lugar a uma incessante e insustentável falta de entendimento entre os africanos. Muito frequentemente, devido às conveniências administrativas e prosaicas (como a tradução dos livros sagrados), fazem um pequeno favor às línguas menos faladas, em detrimento das línguas africanas mais faladas.

75% dos africanos são geralmente políglotas por excelência.

Do ponto de vista lexical, as línguas africanas são diferentes umas das outras. Mas quanto à sua morfologia, sintaxe e fonologia, elas são semelhantes. Assim, até parece que o ideal seria que todos os linguistas africanos, não obstante as diferenças geopolíticas, sociais, culturais e hegemónicas, todos colaborassem fraternalmente na criação de uma única língua africana para todos e para África. Mas então, que língua deveríamos escolher? O fon, setswana, mosi, kirundi, fulani, crioulu, sangho, swahili, lingala, dioula, fang, oromo, agni, ashanti, ewe, sesotho, chichewa, bambara, makua, bomwe, hausa, yoruba, kinyarwanda, mendé, wolof, afrikaans, xhosa, zulu, ndebele, siswati, chishona, sindebele, kiswahili, tsiluba, kikongo, bamba, tonga, mandenka, umbundu, berber, etc...? Qual? E se cada africano estuda na sua língua, qual será a língua de comunicação entre os africanos e o resto do mundo? Neste caso, afirmamos que a língua que, por excelência, poderá ter um papel de língua internacional é, será e deverá ser o esperanto. O esperanto é apolítico, sem nacionalidade, neutral e convencional. Por estes motivos, a utilização de qualquer outra língua será arbitrária, injusta, causa de sofrimento humano, de perda de tempo, de gastos de dinheiro e de dependência, tendo por consequência a eliminação das outras línguas e culturas.

Temos a coragem de afirmar aqui e agora, que o ensino da língua internacional esperanto, como língua estrangeira, é mais vantajosa do que o ensino do francês e do inglês, porque o esperanto se aprende facilmente, num tempo recorde e é menos dispendioso.

Por isso, os nossos estados africanos, introduzindo o esperanto nas escolas, reduzem os seus grandes orçamentos atribuídos ao ensino das línguas estrangeiras actuais. Em contrapartida, os nossos estados poderão dirigir as suas políticas de boa governação e de bem-estar das nossas corajosas populações, oferecendo alojamentos decentes, hospitais modernos, estradas, água potável para todos, e assim poderíamos vencer a pobreza que atormenta a nossas famílias, etc...

PARA TODAS AS INFORMAÇÕES E COLABORAÇÃO RELATIVAS ÀS ACTIVIDADES SEGUINTEs:

1. actividades práticas e concretas de elaboração de um projecto;
2. como introduzir o esperanto nas escolas africanas;
3. organização e participação em conferências e seminários acerca dos problemas linguísticos em África;

queira contactar a:

Comissão Africana da UEA (Associação Universal de Esperanto)

Morada:BP 416 Lokossa - Mono, República do Benim

Tel:00229 9596 51 24, afrika.oficejo@esperanto.org

traduzido do francês por **João José Santos**
Portugal, 2007-09-26
joajosesantos@gmail.com

ESPERANTO =====

Afrika Komisiono de Universala Esperanto-Asocio
NRO ¹ en konsultaj rilatoj kun Unuiĝintaj Nacioj kaj UNESKO
BP 416, Lokossa-Mono, République du Benin
tel.: +229-95965124, afrika.oficejo@esperanto.org.

ESPERANTO POR LA LINGVA DIVERSECO EN AFRIKO

Afrika Unio, en ĝia pli granda evento pri kulturo kaj edukado, inter la 23-a kaj la 24-a de januaro 2006, en Kartumo, en Sudano, decidis ke la jaro 2006 estis la jaro de la afrikaj lingvoj. Tiel, Afrika Unio rekomendis al UNESKO, tiel kiel al ĉiuj el ties partneroj, ke oni kunigu kaj kunordigu ĉiujn agojn favore al la jaro de la afrikaj lingvoj.

Tre interese kaj plenĝoje, ĉi tiu organizo por esperanto ricevis ĉi tiun bonan novaĵon, konsiderante ke la neŭtrala kaj internacia lingvo esperanto daŭre estas uzata post unu jarcento de ekzistado, por ke la minoritataj kaj la naciaj lingvoj vivu kaj prosperu sen iu ajn lingva kaj kultura hegemonio de iu ajn koloniiga lingvo.

LA PERSPEKTIVOJ PRI LA ESTONTO DE ĈI TIU PROJEKTO

Nuntempe, estas rimarkende ke la homaj rilatoj ne plu estas kiel en la estinto, pro tio ke la uzataj lingvoj ne satigas la necesojn de la lingvouzantoj, jene: la paco por ĉiuj, la egaleco de la homaj rajtoj kaj la kunfratiĝo inter la popoloj. Tiel, la tuta mondo suferas la nelaceblajn kaj neflekseblajn damaĝajn disajn efikojn de ĉi tiu fenomeno. Estas ankaŭ priplorable la damaĝa kaj kaduka politiko de la lingvoinstruado en la lernejoj de la tuta mondo. Ĉi tiu politiko ne plibonigas la internacian komunikon, tamen favorigas la blindan absorbon de ĉio venanta el la ekstero.

Ni, esperantista kumunumo de Afriko, pensas ke ĉiuj lingvoj kaj kulturoj havas sian propran animon kaj siajn proprajn valorojn, kaj tiujn valorojn la homaro ne devas kaj ne devos perdi iam ajn.

Ni respektas ĉiujn lingvojn, ĉar oni esperas ke ĉiu estaĵo estas kaj devos esti protektita de la Universala Deklaracio de la Homaj Rajtoj. Ĉiu nacio, kvankam ĝia povo, devas kaj devos respekti kaj respektigi senkondiĉe la menciitajn rajtojn.

Ni memorigas ke UNESKO kaj la Unuiĝintaj Nacioj jam produktis multajn dokumentojn pri ĉi tiu afero. La ĵusa raporto pri "La homara evoluo 2004" estas bela kaj sekvena ekzemplo, ĉar en tiu raporto niaj afrikaj lingvoj ne estas forgesitaj. Tiel, UNESKO nin donas trilingvan principon:

---

1 Ne Registara Organizo, ne ŝtata kaj sen monprofito, kiu celas homarhelpon.

1. la denaska lingvo (nia etna lingvo);
2. la nacia lingvo (oficiala lingvo: angla, franca, portugala,...);
3. la internacia lingvo (neŭtrala, senpolitika, konvencia kaj sennacia, kiel esperanto).

KIOM DA LINGVOJ NI HAVAS EN AFRIKO?

Ekzistas multe da lingvoj en Afriko, kaj tiu diverseco de afrikaj lingvoj senhalte kaj neelteneble malhelpas la interkomprenadon inter la afrikanoj. Tre ofte, pro administraj kaj prozaj konvenoj (kiel la traduko de la sanktaj libroj), ili donas etan komplezon al lingvoj malpli parolataj, malprofite al la afrikaj lingvoj pli parolataj.

75% de la afrikanoj estas ĝenerale bonaj plurlingvuloj.

Leksike, la afrikaj lingvoj estas malsamaj unu de la aliaj. Tamen, morfologie, sintakse kaj fonologie ili estas similaj. Tiel eĉ ŝajnus ke estus taŭge, ke ĉiuj afrikaj lingvistoj, kvankam la geopolitikaj, sociaj, kulturaj kaj hegemoniaj diferencoj, kunlaborus frate en la kreado de ununura afrika lingvo por ĉiuj el Afriko. Sed do, kiun lingvon ni devus elekti? Ĉu fon, setswana, mosi, kirundi, fulani, crioulu, sangho, swahili, lingala, dioula, fang, oromo, agni, ashanti, ewe, sesotho, chichewa, bambara, makua, bomwe, hausa, yoruba, kinyarwanda, mendé, wolof, afrikaans, xhosa, zulu, ndebele, siswati, chishona, sindebele, kiswahili, tsiluba, kikongo, bamba, tonga, mandenka, umbundu, berber, ktp...? Kiu el ili? Krome, se ĉiu afrikano lernas en sia lingvo; kiu estos la interkomunika lingvo inter la afrikanoj kaj la neafrikaj landoj? En ĉi tiu kazo, ni jesas ke la lingvo kiu plejtaŭge devos ludi la rolon de internacia lingvo estas, estos kaj devos esti esperanto. Esperanto estas senpolitika, sennacia, neŭtrala kaj konvencia. Pro tiuj motivoj, la uzado de iu ajn alia lingvo estos arbitra, maljusta, kaŭzo de homsuferado, de temporabo, de monelspezo kaj de dependeco, kaj konsekvence eliminis la aliajn lingvojn kaj kulturojn.

Ni kuraĝas aserti ĉitie kaj nune, ke la instruado de la internacia lingvo esperanto, kiel fremda lingvo, estas pli avantaĝa ol la instruado de la franca kaj de la angla, ĉar esperanton oni lernas facile, en rekorda tempo, kaj ĝi estas multe malpli elspeziga.

Pro tio, niaj afrikaj ŝtatoj, enkondukante esperanton en la lernejojn, reduktas siajn buĝetojn atribuitajn al la instruado de la aktualaj fremdaj lingvoj. Anstataŭe, niaj ŝtatoj povos gvidi siajn politikojn de bona estrado por la komforto de niaj kuraĝaj popoloj, donante decajn loĝejojn, modernajn hospitalojn, ŝoseojn, trinkeblan akvon por ĉiuj, kaj tiel ni povus venki la malriĉon, kiu turmentas niajn familiojn, ktp...

INFORMOJ KAJ KUNLABOROJ PRI LA JENAJ AGADOJ:

1. praktikaj kaj konkretaj agadoj de prilaborado de projektoj;

2. kiel enkonduki esperanton en la afrikaj lernejoj;
3. organizado kaj partoprenado en konferencoj kaj seminarioj pri la lingvikaj problemoj en Afriko;

kontakto:

Afrika Komisiono de Universala Esperanto-Asocio
BP 416, Lokossa-Mono, République du Benin
tel.: +229-95965124, afrika.oficejo@esperanto.org.

tradukita el la franca de **João José Santos**
Portugalio, 2007-09-26
joajosesantos@gmail.com